KRONIKA FARMACEUTYCZNA

ORGAN ZWIĄZKU ZAWODOWEGO FARMACEUTÓW-PRACOWNIKÓW W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Redaktor — Cz. Nałęcz.

ROK XXX. Nr. 14 31 lipca 1931 r.

PROJEKT USTAWY APTEKARSKIEJ

W związku ze zmianą personalną, zaszłą na stanowisku Naczelnika Wydz. Farmac. Depart. Służby Zdrowia M. S. W., projekt Ustawy aptekarskiej z r. 1928 uległ nowym przeróbkom. Zasadniczo zmienione zostały artykuły traktujące o koncesjach na apteki publiczne i o sposobach ich udzielania (kwalifikacje kandydatów ubiegających się o koncesje, liczba wymaganej ludności i t. p.) oraz cały szereg innych zmian. Projekt otrzymały poszczególne ministerstwa do zaopinjowania.

I. PODZIAŁ I PRZEZNACZENIE APTEK.

Art. 1.

Apteki dzielą się na: a) publiczne i b) zakładowe.

Art. 2.

Apteki publiczne służą do użytku ogólnego i przeznaczone są do wyrobu i sprzedaży używanych w medycynie i weterynarji środków:

a) leczniczych,
b) odkażających,
c) zapobiegających chorobom,
d) znieczulających i usypiających,
e) opatrunkowych.

Ponadto apteki publiczne uprawnione są do wyrobu i sprzedaży środków higjeniczno - kosmetycznych i djetetycznych, trutek do tępienia szkodników i pasorzytów, oraz do sprzedaży wszelkich przedmiotów, przeznaczonych do leczenia i pielęgnowania chorych, jak również do wykonywania rozpoznawczych badań chemicznych i mikroskopowych w zakresie lecznictwa.

Handel hurtowy apteki publiczne mogą prowadzić tylko wytwarzanemi przez siebie artykułami.

Art. 3

Apteki zakładowe służą do użytku tylko pewnych kategoryj osób w zakresie, ustalonym przepisami 53 — 57 artykułów niniejszej ustawy i przeznaczone są do wyrobu i wydawania używanych w medycynie środków:

a) leczniczych,
b) odkażających,
c) zapobiegających chorobom,
d) znieczulających i usypiających,
e) opatrunkowych.

Ponadto apteki zakładowe uprawnione są do wyrobu i wydawania środków higjeniczno - kosmetycznych i djetetycznych, trutek do tępienia szkodników i pasorzytów oraz do wydawania wszelkich przedmiotów, przeznaczonych do leczenia i pielęgnowania chorych, jak również do wykonywania rozpoznawczych badań chemicznych i mikroskopowych w zakresie lecznictwa.

Art. 4.

Apteki posiadają wyłączne prawo do:

a) przyrządzania lekarstw na recepty i

b) detalicznej sprzedaży, względnie wydawania, wszelkich, wyszczególnionych w p. p. a — e art. 2, środków, o ile nie będą one dozwolone do takiej sprzedaży względnie wydawania również poza aptekami na mocy specjalnych wykazów.

Art. 5.

Wykazy środków, wymienionych w p. b art. 4, których detaliczna sprzedaż względnie wydawanie będą w drodze wyjątku dozwolone również poza aptekami, oraz warunki, w jakich sprzedaż ta względnie wydawanie winny się odbywać, ustali rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych.

II. O OBOWIĄZKACH APTEK PUBLICZNYCH.

Art. 6.

Apteki publiczne obowiązane są:

1) Utrzymywać wszelkie środki, objęte obowiązującą farmakopeą, i inne, których utrzymywanie w drodze rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych może być nakazane, oraz przestrzegać, aby w aptece nie było środków, niedozwolonych do obrotu w kraju.

2)) Przestrzegać, aby jakość utrzymywanych środków ściśle odpowiadała obowiązującym przepisom i w tym celu badać te środki.

3) Posiadać wszystkie naczynia, narzędzia, przyrządy i aparaty, wyszczególnione w spisie, dołączonym do farmakopei, i inne, których utrzymywanie w drodze rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych może być nakazane.

4) Przechowywać w sposób należyty wszelkie

środki, znajdujące się w aptece, a zepsute lub do użytku niezdatne — usuwać.

5) Należność za środki, wyszczególnione w p. p. a — e art. 2, pobierać bez przekraczania norm względ. cen (taksy aptekarskiej), ustalanych w drodze rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

6) Przestrzegać, aby środki, których wydawanie dozwolone jest tylko na recepty, wydawane były na recepty osób, uprawnionych do ich zapisywania.

7) Wszelkie środki, których utrzymywanie jest nakazane, sprzedawać na każde żądanie w ciągu niemniej niż 12 godzin dziennie w dnie powszednie. Godziny tej sprzedaży określi dla danej miejscowości Wydział Powiatowy, a w miastach, wydzielonych z Powiatowego Związku Komunalnego, Magistrat.

Pozatem apteki publiczne obowiązane są o każdej porze dnia i nocy zarówno w dnie powszednie, jak i świąteczne, wszelkie środki, których utrzymywanie jest nakazane, sprzedawać na pierwotne recepty i nieodzowne powtórzenia, a w razach nagłych również i bez recepty; w tym ostatnim przypadku jednak tylko te środki, które bez recept mogą być wydawane.

W osiedlach, gdzie jest więcej, niż jedna apteka, właściwa władza może zwolnić część aptek od obowiązku sprzedaży środków poza normalnemi 12 godzinami, oraz w dnie świąteczne, ustanawiając kolejne dyżury.

8) Przyrządzanie i wydawanie lekarstw oraz wykonywanie wszelkich czynności, wymagających fachowego przygotowania, poruczać tylko fachowemu personelowi.

9) Należność za środki, wydawane dla instytucyj, należących do Państwa, samorządu terytorjalnego i zakładów ubezpieczenia społecznego, posiadających charakter publiczno - prawny, a ustawowo obowiązanych do leczenia ubezpieczonych, oraz dla instytucyj dobroczynnych i dla osób, legitymujących się świadectwem ubóstwa, pobierać według norm ulgowych.

Normy ulgowe (opust lub specjalne taksy) będą ustanawiane w drodze rozporządzenia Ministra Spr. Wewnętrznych w porozumieniu z zainteresywanymi Ministrami.

W przypadkach, kiedy dana instytucja lub zakład sam posiada w temże osiedlu aptekę dla dostarczania środków leczniczych chorym tej samej kategorji, dla której żądane jest lekarstwo, normy ulgowe nie mają zastosowania.

10) Prowadzić księgi, w drodze rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych nakazane.

1) Posiadać:

a) farmakopeę,

b) taksę aptekarską,

c) wszystkie inne rozporządzenia, wydane na podstawie niniejszej ustawy,

d) urzędowe wykazy osób, uprawnionych do zapisywania recept,

e) podręczniki aptekarskie, których posiadanie w drodze rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych może być nakazane.

Art. 7.

Znajdujące się w aptece publicznej środki zepsute, zafałszowane, nieodpowiadające wymogom obowiązujących przepisów, lub niedozwolone do obiegu w kraju, zostaną przez właściwą władzę skonfiskowane bez żadnego za to odszkodowania.

Art. 8.

Osoby, zatrudnione w aptece, obowiązane są do zachowania tajemnicy chorego, którą poznały przy wykonywaniu czynności zawodowej; wyjątek stanowią przypadki, w których na mocy innych ustaw na osobach tych ciąży obowiązek zgłaszania.

Art. 9.

Przepisy normujące:

a) prawa i obowiązki zawodowe oraz regulamin pracy personelu fachowego, zatrudnionego w aptekach publicznych,

b) wewnętrzne urządzenie i zaopatrzenie aptek publicznych,

c) sposób prowadzenia aptek publicznych i wydawania z nich wszelkich środków,

d) sposób przyrządzania, przechowywania i badania dobroci środków i materjałów w aptekach publicznych,

e) użycie do pracy fachowej w aptekach publicznych osób, nieposiadających wszystkich przepisanych kwalifikacyj w przypadkach, kiedy zachodzi tego potrzeba, wywołana brakiem dostatecznej liczby sił fachowych, —

zostaną wydane w drodze rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

III. O WARUNKACH, KONIECZNYCH DO OTWORZENIA I PROWADZENIA APTEKI PUBLICZNEJ.

Art. 10.

Osoba, która otrzyma koncesję na otworzenie apteki publicznej, tem samem upoważniona jest do jej prowadzenia. Ponadto do prowadzenia cudzej apteki publicznej upoważnione są osoby, które na podstawie niniejszych przepisów uzyskają zezwolenie na objęcie apteki w dzierżawę.

Art. 12.

Koncesje na otworzenie i prowadzenie apteki publicznej wydają wojewódzkie władze administracji ogólnej, a w m. st. Warszawie Komisarz Rządu.

IV. O KONCESJACH NA APTEKI PUBLICZNE I SPOSOBIE ICH UDZIELANIA.

Art. 13.

Koncesja na aptekę publiczną jest ważna tylko dla osoby, której została udzielona, dla stanowiska apteki, w koncesji określonego, i nie może być przez koncesjonarjusza pod żadnym tytułem odstąpiona innej osobie.

Przez stanowisko apteki rozumie się przestrzeń, na której może się ona znajdować: w miastach ulice lub ich części, w mniejszych osiedlach — część tych ostatnich.

Właściwej władzy przysługuje prawo zmienić wielkość obszaru pierwotnego stanowiska.

Art. 14.

W koncesji na utworzenie apteki powinno być wskazane nazwisko i imię koncesjonarjusza, stanowisko apteki.

W razie nieuruchomienia apteki w terminie rocznym, koncesją określonym, koncesja ta wygasa.

W przypadkach wyjątkowych właściwa władza może przedłużyć ten termin najdłużej na rok jeden.

Art. 15.

W koncesji na dalsze prowadzenie apteki już istniejącej przy zmianie koncesjonarjusza powinno być wskazane nazwisko i imię nowego koncesjonarjusza oraz stanowisko apteki.

W przypadku, gdyby apteka ta była przed nadaniem koncesji unieruchomiona, nowy koncesjonarjusz powinien ją uruchomić w terminie, niedłuższym od 3-ch miesięcy.

Art. 16.

Otrzymanie koncesji na prowadzenie apteki publicznej, poprzednio już istniejącej, zobowiązuje nowego koncesjonarjusza do nabycia na żądanie dotychczasowego koncesjonarjusza lub jego spadkobierców urządzenia, sprzętów i zapasów towarów, potrzebnych do prowadzenia apteki, znajdujących się w aptece i pomieszczeniach, do niej należących.

Gdyby strony nie doszły do porozumienia, jakie przedmioty mają być przejęte i w jakiej wysokości ma nastąpić za nie zapłata, spór rozstrzyga Komisja Rozjemcza, składająca się z dwóch rzeczoznawców, wyznaczonych po jednym przez każdą ze stron, i przewodniczącego, wyznaczonego przez właściwą władzę.

W miejscowościach, w których istnieje więcej niż jedna apteka publiczna, w wypadkach, kiedy jest nadawana koncesja na aptekę, która dzięki umiejętnemu prowadzeniu poprzednich koncesjonarjuszów zyskała wyjątkowo duży zastęp odbiorców, Komisja może orzec dodatkową zapłatę; wysokość tej zapłaty nie może przekraczać 50% sumy, przyznanej przez Komisję, jako równowartość przedmiotów, wymienionych w ust. 1 niniejszego artykułu.

Orzeczenie Komisji Rozjemczej nie podlega zaskarżeniu, jednakże właściciele, niezadowoleni z orzeczenia, nie są obowiązani do sprzedaży urządzenia apteki oraz sprzętów i towarów, do nich należących, nowemu koncesjonarjuszowi.

W razie niesprzedania wyszczególnionych w p. p. a) b) c) d) i e) art. 2 środków nowemu koncesjonarjuszowi, środki te muszą być zbyte w terminie trzymiesięcznym, jednak tylko osobom, uprawnionym do ich utrzymywania.

Koszty postępowania ponoszą obie strony w równych częściach, o ile Komisja Rozjemcza nie postanowi inaczej.

Art. 17.

Koncesja na otworzenie nowej apteki publicznej może być udzielona tam, gdzie potrzeba mieszkańców tego wymaga, gdzie możność jej utrzymania wydaje się być zapewniona i gdzie otworzenie nowej apteki nie narazi innych, już istniejących aptek, na niemożność należytego ich utrzymania.

O tem, czy istnieją warunki, konieczne dla otworzenia nowej apteki, decyduje właściwa władza.

W każdym razie przy nadawaniu koncesji na otworzenie nowej apteki właściwa władza powinna przestrzegać, aby w osiedlach, liczących ponad 100.000 mieszkańców, na jedną aptekę publiczną nie przypadało mniej, niż 8.000; w osiedlach od 25.000 do 100.000 mieszkańców — na jedną aptekę publiczną nie przypadało mniej, niż 7.000, w pozostałych zaś osiedlach mniej, niż 5.000 mieszkańców.

Przy udzielaniu koncesji na otworzenie nowej apteki w osiedlach, nieposiadających jeszcze aptek, a liczących poniżej 5.000 mieszkańców, powinny być przyjęte pod uwagę warunki topograficzne i stan dróg, jednak odległość nowej apteki od apteki już istniejącej z reguły nie może być mniejsza niż 5 kilometrów.

Art. 18.

Koncesja na otworzenie nowej apteki lub na dalsze prowadzenie już istniejącej apteki publicznej może być udzielona nie inaczej, jak w drodze konkursu publicznego, z wyjątkiem przypadków, przewidzianych w art. 19.

Konkurs na dalsze prowadzenie już istniejącej apteki publicznej powinien być przez właściwą władzę ogłoszony z urzędu.

Konkurs na otworzenie nowej apteki może być ogłoszony bądź z urzędu, bądź na skutek złożonego przez osobę zainteresowaną podania o udzielenie koncesji, dopiero po stwierdzeniu istnienia warunków, potrzebnych do otworzenia apteki, i po wysłuchaniu opinji miejscowych zarządów gminnych miejskich względnie wiejskich i zawodowych organizacyj aptekarskich.

Podanie o udzielenie koncesji na otworzenie nowej apteki może być odrzucone bez zasięgania tych opinij, o ile właściwa władza uzna z urzędu, że nie istnieją konieczne do otworzenia nowej apteki warunki.

W razie ogłoszenia konkursu na otworzenie nowej apteki właścicielom sąsiednich aptek służy prawo złożenia sprzeciwu, uzasadniającego zagrożenie egzystencji ich aptek przez otworzenie nowej. Sprzeciw ten ma być złożony władzy, ogłaszającej konkurs, w terminie 14 dni od daty jego ogłoszenia.

Decyzja właściwej władzy o nadaniu koncesji na otworzenie nowej apteki może być zaskarżona tylko przez współubiegających się o koncesję i przez tych właścicieli aptek już istniejących, którzy złożyli swój sprzeciw.

Decyzja właściwej władzy o nadaniu koncesji na aptekę już istniejącą może być zaskarżona tylko przez spółubiegających się o tę koncesję.

Art. 19.

W przypadku, gdyby po śmierci koncesjonarjusza jego krewni zstępni z linji prostej, posiadający wymagane przepisami art. 20 kwalifikacje, zgłosili się o udzielenie im koncesji na dalsze prowadzenie apteki zmarłego, koncesja powinna być udzielona bez ogłoszenia konkursu najstarszemu z najbliższych zgłaszających się takich krewnych.

Również w przypadku, gdyby koncesjonarjusz pragnął za życia przelać swoje, wynikające z koncesji, uprawnienia na jednego ze swych krewnych zstępnych w linji prostej, a krewny ten posiadał wymagane przepisami art. 20 kwalifikacje, właściwa władza winna udzielić temu krewnemu koncesję na dalsze prowadzenie apteki bez ogłaszania konkursu.

Art. 20.

Koncesja na otworzenie nowej względnie na dalsze prowadzenie już istniejącej apteki publicznej może być udzielona tylko tym osobom, które:

a) posiadają obywatelstwo polskie,

b) posiadają tytuł aptekarza,

c) korzystają z pełni praw cywilnych i obywatelskich,

d) nie przekroczyły 60-go roku życia,

e) posiadają środki, potrzebne do otworzenia i prowadzenia apteki,

f) nie przerywały pracy fachowej w krajowej aptece publicznej lub zakładowej dłużej, niż na okres lat trzech, lub po takiej przerwie znowu w aptekach tych nie krócej od roku jednego pracują. Jakie zajęcia mogą być uznane za równoznaczne z pracą fachową w krajowych aptekach publicznych lub zakładowych, określi osobne rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych, a o ile to dotyczy pracy fachowej w wojsku, w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

Czas służby czynnej w wojsku, pełnionej na skutek powołania bądź ochotniczo w czasie wojny, zalicza się, jako fachowa praca zawodowa, a ograniczenia, przewidziane wyżej w p. f), nie mają zastosowania do przerwy, spowodowanej taką służbą.

Te osoby, które nie uruchomiły apteki na podstawie poprzednio otrzymanej koncesji w terminie obowiązującym, nie mogą ubiegać się o tę samą lub inną koncesję, jeżeli od chwili wygaśnięcia tego terminu nie upłynęło lat 5, z wyjątkiem przypadków, kiedy apteka nie mogła być urochomiona z powodu siły wyższej.

Udzielenia koncesji na otworzenie nowej lub na dalsze prowadzenie już istniejącej apteki publicznej osobom, posiadającym powyżej wymienione warunki, bez względu na prawo pierwszeństwa z tytułu ich kwalifikacyj, można odmówić wtedy, kiedy osoby te:

a) były karane za zbrodnie lub występki, lub

b) okazały się niegodne zaufania z powodu popełnionych w czasie pracy zawodowej poważnych uchybień, wskutek których mogło być lub było narażone na niebezpieczeństwo życie i zdrowie ludzkie.

Art. 21.

Przy wyborze z pośród kilku stających do konkursu kandydatów władza, udzielająca koncesji, powinna kierować się stopniem posiadanego przez kandydata przygotowania fachowego, zarówno naukowego, jak i praktycznego, w połączeniu z kwalifikacjami natury moralnej, pracy społecznej i etyki zawodowej oraz latami pracy w zawodzie farmaceutycznym.

Szczegółowe przepisy o sposobie ogłaszania i rozstrzygania konkursów będą określone w drodze rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 22.

Za udzielenie koncesji na otworzenie nowej lub dalsze prowadzenie już istniejącej apteki publicznej koncesjonarjusz powinien wnieść opłatę koncesyjną. Wysokość tej opłaty, zależnie od wielkości osiedla, zostanie określona w drodze rozporządzenia, wydanego przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Opłata koncesyjna nie może być niższa od 1.000 złotych i nie może przekraczać 5.000 złotych i ma być uiszczona przed doręczeniem dekretu koncesyjnego.

Art. 23.

Koncesja na prowadzenie apteki publicznej wygasa wskutek:

a) dobrowolnego zrzeczenia się przez koncesjonarjusza praw, z koncesji wynikających,

b) utraty przez koncesjonarjusza obywatelstwa polskiego,

c) majątkowej upadłości koncesjonarjusza,

d) utraty przez koncesjonarjusza na mocy wyroku sądowego jego praw do wykonywania zawodu aptekarskiego na czas dłuższy, niż lat 3, oraz w razie utraty przez koncesjonarjusza na mocy takiego wyroku tytułu akademickiego.

e) śmierci koncesjonarjusza.

Koncesja na prowadzenie apteki publicznej wygasa wskutek śmierci koncesjonarjusza w sposób niżej określony:

1) Jeżeli w razie śmierci koncesjonarjusza pozostaje wdowa, może ona przez czas jej wdowieństwa prowadzić aptekę na podstawie dawnej koncesji męża. Z uprawnienia tego wdowa nie może korzystać, o ile była sądownie rozdzielona od stołu i łoża z własnej winy lub też została wykluczona od spadkobrania.

2) Jeżeli w razie śmierci koncesjonarjusza pozostają małoletni zstępni, do spadku uprawnieni, to z wyjątkiem przypadków, kiedy prawo na prowadzenie apteki służy wdowie, zstępni ci mogą na podstawie dawnej koncesji prowadzić aptekę dalej do dojścia do pełnoletności najmłodszego z nich. Toż samo prawo posiadają małoletni zstępni w razie śmierci lub ponownego zamążpójścia wdowy po zmarłym koncesjonarjuszu, o ile śmierć ta lub zamążpójście nastąpiły przed dojściem najmłodszego ze zstępnych do pełnoletności.

3) Jeżeli jeden ze zstępnych, do spadku uprawnionych, pozostałych po śmierci koncesjonarjusza, poświęca się zawodowi farmaceutycznemu, a prawo wdowy i małoletnich zstępnych, zgodnie z postanowieniami p. p. 1) i 2) wygasło, zstępny ten ma prawo do dalszego prowadzenia apteki na podstawie dawnej koncesji do czasu uzyskania uprawnień aptekarza, jednakże nie dłużej, niż do ukończenia 30-go roku życia. Gdyby zstępny ten przerwał bez ważnych i zasługujących na uwzględnienie powodów studja farmaceutyczne lub pracę zawodową dłużej, niż na pół roku, traci on prawo korzystania z koncesji.

Wykorzystanie niniejszego prawa przez jednego z dzieci pozbawia inne możności korzystania z niego.

4) Pełnoletnim dzieciom i innym spadkobiercom służy prawo prowadzenia apteki na podstawie dawnej koncesji w przeciągu jednego roku od dnia śmierci koncesjonarjusza.

W razie śmierci koncesjonarjusza przed uruchomieniem apteki, posiadana przez niego koncesja wygasa, a wymienione w p. 1 — 4 osoby nie mają prawa do korzystania z koncesji zmarłego.

Z przewidzianych w p. 1 niniejszego artykułu uprawnień nie korzysta mąż zmarłej koncesjonarjuszki.

Przepisy niniejszego artykułu w niczem nie naruszają przepisów prawa cywilnego, normujących dziedziczenie i zarząd majątku, stanowiącego urządzenie i inwentarz apteki.

Art. 24.

Nikt nie może posiadać więcej nad jedną koncesję na prowadzenie apteki publicznej.

Posiadający już koncesję na prowadzenie apteki publicznej może otrzymać koncesję na prowadzenie bądź otworzenie apteki innej nie inaczej, jak tylko pod warunkiem zrzeczenia się poprzedniej koncesji w razie uzyskania nowej, oraz tylko w przypadku, kiedy na mocy poprzednio posiadanej koncesji prowadził aptekę nie krócej od lat 5.

W razie, gdyby dwóch koncesjonarjuszów pragnęło w celu zmiany miejsca zamieszkania zamienić się posiadanemi koncesjami, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych może zezwolić na taką zamianę po stwierdzeniu, że zamiana ta nie ma charakteru spekulacyjnego. W razie udzielenia zezwolenia właściwe władze powinny wydać nowe koncesje.

Art. 25.

Posiadający aptekę publiczną nie może być równocześnie odpowiedzialnym zarządcą ani dzierżawcą innej apteki.

O ile jeden z małżonków posiada koncesję na prowadzenie apteki publicznej, drugi małżonek nie może posiadać takiej koncesji, ani też być odpowiedzialnym zarządcą lub dzierżawcą innej publicznej apteki w tem samem osiedlu.

Art. 26.

Koncesje, posiadane wbrew przepisom ust. 1 art. 24 i art. 25, zostaną z urzędu cofnięte.

Ponadto koncesje na prowadzenie apteki publicznej mogą być z urzędu cofnięte w przypadkach następujących:

a) kiedy apteka zostanie przez koncesjonarjusza unieruchomiona bez zezwolenia władzy, z wyjątkiem przypadków, kiedy unieruchomienie to zostało spowodowane siłą wyższą,

b) kiedy w razie przerwy w czynnościach, spowodowanych siłą wyższą, apteka nie została uruchomiona w terminie, przez władze wyznaczonym,

c) kiedy koncesjonarjusz lub zarządzający apteką zostanie trzykrotnie ukarany za wydawanie lub przechowywanie w celu sprzedaży środków leczniczych, zafałszowanych, lub trzykrotnie za niesumienne przekroczenie taksy aptekarskiej przy pobieraniu należności za wydane z apteki środki.

d) kiedy koncesjonarjusz zostanie na mocy wyroku sądowego pozbawiony prawa wykonywania zawodu aptekarskiego na czas dłuższy od 2-ch lat.

Art. 27.

We wszystkich przypadkach, kiedy koncesja na otworzoną już aptekę publiczną bądź wygaśnie, bądź zostanie cofnięta, właściwa władza tam, gdzie utrzymanie apteki w ruchu jest konieczne ze względu na potrzeby miejscowej ludności, może ustanowić przymusowy zarząd takiej apteki i prowadzić ją na rachunek właściciela apteki, a w przypadku, przewidzianym w p. c. art. 23, masy upadłościowej do czasu uruchomienia jej przez nowego koncesjonarjusza, nie dłużej jednak, jak przez 6 miesięcy.

V. O PRZENOSZENIU I DZIERŻAWIENIU APTEK PUBLICZNYCH.

Art. 28.

Właściwe władze mogą udzielić koncesjonarjuszowi apteki publicznej zezwolenie na przeniesienie apteki poza obręb jej stanowiska.

Zezwolenie to może być udzielone z zachowaniem postanowień art. 17 tylko z ważnych powodów i po zawiadomieniu koncesjonarjuszów aptek najbliższych oraz po rozstrzygnięciu możliwych ich sprzeciwów Na aptekę przeniesioną właścicielowi jej winna być nadana nowa koncesja za pobraniem przewidzianej w art. 22 opłaty.

Art. 29.

W przypadkach klęsk żywiołowych może być udzielone zezwolenie na czasowe przeniesienie apteki publicznej poza obręb jej stanowiska, jednak na okres nie dłuższy od lat 3-ch, bez nadawania nowej koncesji i pobierania za to opłaty.

Art. 30.

Na przeniesienie apteki z jednego pomieszczenia do drugiego w obrębie stanowiska właściwa władza powinna udzielić zezwolenia, o ile nowe pomieszczenie odpowiada obowiązującym przepisom i o ile ze względu na odległość od aptek istniejących nie wpłynie to ujemnie na prawidłowe rozmieszczenie aptek, bez pobierania jednak opłaty koncesyjnej i bez nadawania nowej koncesji.

Art. 31.

W każdem zezwoleniu na przeniesienie apteki publicznej powinien być określony termin, nie krótszy od 6 miesięcy i nie dłuższy od jednego roku, w jakim apteka winna być przeniesiona.

W razie niezachowania tego terminu zezwolenie wygasa, a opłata, przewidziana w art. 28, nie podlega zwrotowi.

Art. 32.

Prawo do oddania w dzierżawę apteki publicznej służy:

a) spadkobiercom koncesjonarjusza, uprawnionym do prowadzenia apteki publicznej na podstawie koncesji spadkobiercy (art. 23), jednak na czas nie dłuższy, niż ten, w ciągu którego sami mogą korzystać z posiadanych uprawnień.

b) koncesjonarjuszom, dotkniętym niedołęstwem względnie długotrwałą lub nieuleczalną chorobą, uniemożliwiającą sprawowanie zarządu apteką, jednak na czas nie dłuższy, niż czas trwania tych warunków,

c) koncesjonarjuszom, piastującym mandat do ciał ustawodawczych, względnie pełniących czynną służbę wojskową z poboru lub ochotniczo, jednak na czas nie dłuższy, niż okres piastowania mandatu, względnie pełnienia służby wojskowej.

d) koncesjonarjuszom, którzy ukończyli 65 rok życia,

e) koncesjonarjuszom, uzupełniającym swoje studja fachowe, jednak na czas nie dłuższy, niż 3-letni.

Art. 33.

Na oddanie i objęcie apteki publicznej w dzierżawę konieczne jest uzyskanie zezwolenia właściwej władzy. Władza ta nie może, odmówić udzielenia ze-

zwolenia na oddanie apteki publicznej w dzierżawę w przypadkach, wymienionych w art. 32, z wyjątkiem p. e) i na objęcie apteki publicznej w dzierżawę w przypadkach, wymienionych w art. 32, z wyjątkiem p. e) i na objęcie apteki publicznej w dzierżawę w przypadkach, kiedy dzierżawca odpowiada wymaganiom art. 34.

Art. 34.

Dzierżawcą apteki publicznej może być tylko osoba, posiadająca warunki, konieczne do uzyskania koncesji na otworzenie własnej apteki publicznej.

W razie śmierci dzierżawcy prawa jego do prowadzenia apteki nie przechodzą na jego spadkobierców.

Poddzierżawienie aptek publicznych jest wzbronione.

Art. 35.

Dzierżawca apteki publicznej nie może być równocześnie koncesjonarjuszem, dzierżawcą lub odpowiedzialnym zarządcą innej apteki.

VI. O URUCHOMIENIU APTEK PUBLICZNYCH I UTRZYMANIU ICH W RUCHU.

Art. 36.

Uruchomienie apteki publicznej bądź nowozałożonej, bądź też z jakichkolwiek powodów czasowo nieczynnej, może nastąpić jedynie po stwierdzeniu przez właściwą władzę, że urządzenie i zaopatrzenie apteki odpowiada obowiązującym przepisom, O takiem stwierdzeniu powinien być sporządzony protokół.

Art. 37.

Właściwa władza może zabronić dalszego prowadzenia apteki w pomieszczeniu, które na skutek przebudowania nie będzie odpowiadało przepisom, wydanym na podstawie postanowień p b) art. 9.

Art. 38.

Apteka publiczna, po jej uruchomieniu, z reguły nie może przerywać swoich czynności.

W razie, gdyby przerwa taka była z ważnych powodów konieczna, na zamierzone zamknięcie apteki powinno być uzyskane zezwolenie właściwej władzy.

W takiem zezwoleniu powinien być określony czas, na jaki apteka zostaje zamknięta.

O zamknięciu apteki publicznej, spowodowanem z przyczyn siły wyższej, powinna być niezwłocznie zawiadomiona powiatowa władza administracji ogólnej.

O zamierzonem zamknięciu apteki publicznej na stałe należy zawiadomić właściwą władzę nie później, niż na trzy miesiące przed terminem zamierzonego zamknięcia.

Art. 39.

W przypadkach, kiedy właściwa władza uzna za konieczne, ze względu na zagrożenie interesów zdrowia publicznego, zawieszenie czynności apteki publicznej z powodu niedających się inaczej usunąć braków, władzy tej służy prawo zamknięcia apteki na czas, przez siebie wyznaczony, w jakim braki te powinny być usunięte.

VII. O FILJACH APTEK PUBLICZNYCH.

Art. 40.

W tych miejscach lub osiedlach, gdzie nie istnieją stałe warunki, wymagane dla otworzenia nowej apteki publicznej, a gdzie powstaje przemijająca lub powtarzająca się w pewnych czasokresach potrzeba udogodnienia ludności zaopatrywania się w środki lecznicze, właściwa władza może udzielić jednej z istniejących już aptek publicznych zezwolenie na prowadzenie filji.

Pierwszeństwo do prowadzenia filji powinno być w miarę możności przyznane koncesjonarjuszowi najbliższej apteki publicznej.

Art. 41.

Zezwolenie na prowadzenie filji apteki publicznej powinno być udzielone na ściśle określony czas bądź czasokresy, bądź też do odwołania ze wskazaniem terminu uruchomienia filji. Nieuruchomienie filji w tym terminie powoduje wygaśnięcie zezwolenia. Ponadto zezwolenie to wygasa z chwilą:

a) utraty przez koncesjonarjusza koncesji na aptekę główną,

b) kiedy będzie otworzona apteka publiczna,

c) w razie dobrowolnego zrzeczenia się prowadzenia filji.

Art. 42.

Za udzielenie zezwolenia na prowadzenie filii apteki publicznej koncesjonarjusz apteki głównej powinien wnieść w terminie oznaczonym opłatę w wysokości połowy opłaty koncesyjnej, jakaby przypadała od koncesji na aptekę publiczną.

Art. 43.

Filja apteki publicznej może być wydzierżawiona nie inaczej, jak wraz z apteką główną, przytem w razie, kiedy apteka główna jest wydzierżawiona, temuż dzierżawcy powinna być wydzierżawiona jej filja.

Art. 44.

Do filij aptek publicznych nie mają zastosowania przepisy art. 6 p. 3. art. 18 — 23, 29 i 46.

VIII. O ZARZĄDZIE I ODPOWIEDZIALNOŚCI FACHOWEGO PERSONELU APTEK PUBLICZNYCH.

Art. 45.

Każda apteka publiczna powinna być stale kierowana przez odpowiedzialnego zarządcę.

Zarządcą apteki publicznej może być tylko osoba, posiadająca kwalifikacje, wymienione w ust. 1 art. 20, z wyjątkiem p. p. d) i e).

Art. 46.

Zarządcą apteki publicznej zreguły jest sam koncesjonarjusz, a jeżeli apteka jest w dzierżawie, — dzierżawca.

Koncesjonarjusz może przekazać zarząd swojej apteki innemu aptekarzowi, za zezwoleniem właściwej władzy w przypadkach, wymienionych w art. 32, a mu-

si to uczynić w przypadkach zawieszenia go w wykonywaniu zarządu (art. 51), albo czasowego pozbawienia prawa wykonywania zawodu.

Właściwa władza nie może odmówić udzielenia zezwolenia na przekazanie zarządu apteki publicznej w przypadkach, wymienionych w p. p. a) b) c) i d) art. 32.

Art. 47.

W razie przemijającej potrzeby, wywołanej chorobą lub koniecznością wypoczynku, koncesjonarjusz, dzierżawca względnie zarządca apteki publicznej mogą przekazać zarząd tej apteki innemu aptekarzowi, nie dłużej jednak, niż na czas dwóch miesięcy w roku i nie inaczej, jak po uprzedniem zawiadomieniu o tem powiatowej władzy administracji ogólnej.

W razach wyjątkowych właściwa władza może z ważnych powodów zezwolić na:

a) przekazanie zarządu apteki publicznej innemu aptekarzowi na czas do 6 miesięcy w roku,

b) poruczenie czasowego zastępstwa zarządcy asystentowi aptekarskiemu, posiadającemu nie mniej, niż 2 lata już odbytej praktyki.

Art. 48.

Właściwa władza może zabronić zarządcy apteki wykonywania zajęć ubocznych, uniemożliwiających należyte sprawowanie zarządu.

Art. 49.

Zarządca apteki publicznej nie może być równocześnie koncesjonarjuszem, zarządcą lub dzierżawcą innej apteki.

Art. 50.

Aptekarze i asystenci aptekarscy są osobiście odpowiedzialni za wykroczenia, popełnione przy wykonywanej przez nich pracy w aptekach publicznych w granicach pozostawionej im samodzielności, lub popełnione przy samowolnem przekroczeniu tych granic.

Art. 51.

Właściwa władza może usunąć od pracy fachowej w aptekach zarządców, innych aptekarzy lub asystentów aptekarskich w przypadkach, kiedy zostanie stwierdzone, że osoby te są dotknięte niedołęstwem bądź nałogiem, wykluczającemi możność ponoszenia odpowiedzialności za pracę fachową.

Stwierdzenie istnienia takiego niedołęstwa lub nałogu winno być dokonane w drodze zbadania przez urzędową komisję lekarską.

Art. 52.

Przewidziana w art. 51 komisja składa się z wyznaczonego przez właściwą władzę lekarza urzędowego, jako przewodniczącego, i dwóch lekarzy specjalistów.

Komisja ta na żądanie usuniętego orzeka również o ustaniu przyczyny, która spowodowała usunięcie od pracy.

Stwierdzenie ustania tej przyczyny powoduje przywrócenie prawa do pracy.

IX. O APTEKACH ZAKŁADOWYCH.

Art. 53.

Do otworzenia i prowadzenia apteki zakładowej w zakresie, ustalonym przepisami art. 3, są uprawnione:

a) wszelkie osoby fizyczne i prawne, posiadające szpital publiczny, bądź też obliczony co najmniej na 100 łóżek szpital, niekorzystający z prawa publiczności, oraz więzienia i zakłady karne, przyczem środki i przyrządy lecznicze mogą być wydawane tylko chorym, pozostającym w tych szpitalach, względnie więzieniach lub zakładach karnych;

b) wszelkie osoby fizyczne i prawne, prowadzące przychodnie w celach filantropijnych, jeżeli środki i przyrządy mają być wydawane z apteki bez pobierania jakichkolwiek opłat bezpośrednich lub pośrednich, a chorzy również bez pobierania takich opłat mają być w tej przychodni leczeni;

c) instytucje ubezpieczenia społecznego, posiadające charakter publiczno - prawny, obowiązane ustawowo do leczenia ubezpieczonych, i koleje państwowe, jeżeli środki, wymienione w p. p. a) — e) art. 3, mają być wydawane z apteki tylko osobom, uprawnionym do korzystania ze świadczeń tych instytucyj względnie kolei.

Z aptek zakładowych środki lecznicze mogą być wydawane również osobom, zatrudnionym w szpitalu lub w przychodni, przy których apteka zakładowa jest prowadzona.

Właściwa władza może udzielić zezwolenia na detaliczną sprzedaż leków z apteki zakładowej, prowadzonej na podstawie p. a) w osiedlach, gdzie potrzeba ludności tego wymaga, a gdzie niema apteki publicznej, tylko do czasu uruchomienia takiej apteki.

Art. 54.

Na otworzenie i prowadzenie apteki zakładowej konieczne jest uzyskanie zezwolenia właściwej władzy.

Zezwolenia te będą wydawane na skutek podań osób zainteresowanych, bez pobierania opłaty koncesyjnej.

Nieudzielenie przez właściwą władzę w ciągu 3-ch miesięcy odpowiedzi na podanie o zezwolenie na założenie apteki zakładowej, przewidzianej w p. c) art. 53. będzie uważane za udzielenie zezwolenia.

W razie nieuruchomienia apteki zakładowej w ciągu 1 roku od daty otrzymania zezwolenia zezwolenie to wygasa.

Art. 55.

Właściwa władza może odmówić udzielenia zezwolenia na otworzenie apteki zakładowej tylko w przypadku, kiedyby przemawiał za tem ogólny interes publiczny.

Odmowa udzielenia zezwolenia na otworzenie apteki zakładowej, przewidzianej w p. c) art. 53, może nastąpić nie inaczej, jak za zgodą właściwego Urzędu Ubezpieczeń, względnie, o ile to dotyczy aptek kolejowych, Ministra Komunikacji.

Art. 56.

Apteki zakładowe, otwierane przez osoby, przewidziane w punktach a) i b) art. 53, powinny być prowadzone w obrębie wymienionych tam zakładów leczniczych.

Art. 57.

Do aptek zakładowych mają zastosowanie wszystkie przepisy, dotyczące aptek publicznych, z wyjątkiem postanowień art. 6 p. p. 5, 7 i 9, art. 24, 26 — 28, oprócz ustępu pierwszego art. 28, art. 29, 35, 38, oprócz ustępu ostatniego, 40 — 44 i 46, przyczem przepisy, wydane na podstawie postanowień p. b) art. 9, powinny uwzględnić specjalne warunki i zakres działania aptek zakładowych.

Ponadto do zezwoleń na prowadzenie aptek zakładowych analogicznie stosują się postanowienia ust. 1 i 2 art. 13, p. p. a) i c) art. 23.

X. O NADZORZE NAD APTEKAMI I O REWIZJACH APTEK.

Art. 58.

Apteki i dozwolony na podstawie postanowień art. 5 obrót środków leczniczych poza aptekami oraz fachowy personel aptekarski w zakresie wykonywania zawodu i przestrzegania etyki zawodowej, podlegają nadzorowi Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i podległych mu władz administracji ogólnej.

Szczegółowe przepisy, określające właściwość poszczególnych władz administracji ogólnej oraz tryb postępowania przy wykonywaniu tego nadzoru, zostaną wydane w drodze rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 59.

Wszystkie apteki będą zreguły przynajmniej raz na dwa lata poddane przez właściwą władzę niespodzianej rewizji fachowej inspektora farmaceutycznego.

Rewidujący ma prawo wglądu do wszystkich pomieszczeń apteki, do badania ksiąg (tak handlowych, jak i przewidzianych w p. 10 art. 6), aparatów, urządzeń, środków leczniczych i zapasów wszelkich towarów, będących przedmiotem sprzedaży w aptekach, a przy badaniu ich do bezpłatnego korzystania z przyrządów i odczynników, jakie w aptece powinny się znajdować.

Ponadto rewidujący może bez żadnego za to odszkodowania pobierać w aptekach próby posiadaych leków i towarów, celem dokładnego ich zbadania.

W przypadkach, kiedy badanie to ujawni, że pobrana próba nie odpowiada obowiązującym przepisom, apteka powinna pokryć koszty badania i przesyłki próby.

Wysokość przypadających w razie ujemnego wyniku badania opłat będzie określona w drodze rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 60.

Minister Spraw Wewnętrznych może zarządzić dokonanie nadzwyczajnej rewizji apteki przez specjalnego delegata.

X. O FACHOWYM PERSONELU APTEKARSKIM.

Art. 61.

Fachowy personel aptekarski stanowią aptekarze, asystenci i aspiranci aptekarscy.

Tytuł „aptekarza" otrzymują te osoby, które:

1) Uzyskały w jednej ze szkół akademickich polskich stopień magistra farmacji bądź w drodze ukończenia studjów farmaceutycznych w tych szkołach, bądź w drodze uznania przez te szkoły posiadanego przez nie dyplomu zagranicznego za równoznaczny z dyplomami szkół polskich, i

2) Po uzyskaniu stopnia magistra farmacji odbyły roczną praktykę w charakterze aspiranta oraz trzyletni stage w charakterze asystenta w aptece publicznej Rzeczypospolitej Polskiej, aptece Wojskowego szpitala Centrum Wyszkolenia Sanitarnego lub Szpitala Okręgowego, względnie w aptece Kasy Chorych, o ile nadzór nad nią będzie wykonywany w trybie, wskazanym w przepisach art. 59.

Warunki, w jakich praktyka aspirancka i stage asystencki powinny się odbywać, zostaną określone w drodze rozporządzena Ministra Spraw Wewnętrznych.

Świadectwo na tytuł aptekarza wydaje Minister Spr. Wewnętrznych po sprawdzeniu, czy osoby zainteresowane posiadają wymagane przepisami niniejszego artykułu kwalifikacje.

Wyżej przewidziany (2) termin 3-letniego stage'u asystenckiego skraca się o rok 1 osobom, które uzyskały jeden z doktoratów, określonych w drodze rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

Art. 62.

Tytuł asystenta aptekarskiego przysługuje tym osobom, które odbywają określony przepisami art. 61 pkt. 2 stage.

Asystenci aptekarscy stanowią pomocniczy fachowy personel aptekarski.

Aspiranci aptekarscy wykonywują czynności zawodowe pod bezpośrednim nadzorem aptekarzy.

Art. 63.

Obywatelom państw obcych, posiadających dyplom magistra farmacji, uzyskany lub uznany na uniwersytecie polskim, Minister Spraw Wewnętrznych może przyznać prawo pracy w aptekach na zasadach ogólnych o tyle, o ile państwo, do którego należą, takie prawa przyznaje obywatelom polskim.

Art. 64.

Zarządcy aptek obowiązani są przestrzegać, aby apteki i praca w nich odpowiadały wszystkim przepisom prawa.

Zawodowy personel aptekarski obowiązany jest stosować się do wydawanych przez zarządcę poleceń w zakresie normowania porządku i ogólnej organizacji pracy.

Art 65.

Równocześnie wykonywanie zawodu aptekarskiego i praktyki lekarskiej, lekarsko - dentystycznej oraz lekarsko - weterynaryjnej, jak również posiadania lecznicy bądź przychodni jest wzbronione. Ponadto właściwa władza może zabronić aptekarzom i asystentom aptekarskim wykonywania zajęć ubocznych, uchybiających godności, bądź etyce zawodowej, lub uniemożliwiających pracę należytą w aptece.

Art. 66.

Zarządca apteki obowiązany jest zgłaszać właściwej władzy wszystkie osoby, pracujące w aptece, a należące do personelu fachowego, w terminie do dni 7-miu od daty rozpoczęcia, względnie opuszczenia pracy w aptece.

Właściwa władza prowadzi regestrację fachowego personelu aptekarskiego.

Art. 67.

Pozbawienie w drodze sądowej aptekarza lub asystenta aptekarskiego tytułu akademickiego pociąga za sobą również utratę tytułu aptekarza lub asystenta oraz prawa do pracy fachowej w aptece.

XIII. PRZEPISY OGÓLNE.

Art. 68.

Wszędzie, gdzie w ustawie niniejszej użyto określenia „właściwa władza", należy pod określeniem tem rozumieć wojewódzkie władze administracji ogólnej, a w m. st. Warszawie — Komisarjat Rządu.

Art. 69.

Do odwołań od decyzji władz, wydanych na mocy niniejszej ustawy, mają być zastosowane ogólne, obowiązujące w tej mierze, przepisy, o ile ustawa niniejsza nie stanowi inaczej.

Art. 70.

W przypadkach, kiedy apteka zgodnie z postanowieniami niniejszej ustawy, zostanie w drodze administracyjnej zamknięta, koncesjonarjuszowi, względnie dzierżawcy, nie należy się za to żadne odszkodowanie.

Art. 71.

Ustawa niniejsza nie dotyczy aptek wojskowych, z tem jednak, że apteki te mogą wydawać środki lecznicze tylko osobom do ich otrzymywania uprawnionym w myśl właściwych przepisów wojskowych.

Art 72.

We wszystkich przypadkach, w których ustawa niniejsza wymaga, aby władze państwowe zasięgały opinji władz komunalnych bądź organizacyj zawodowych, opinje te powinny być wydane w terminie, w wezwaniu do złożenia ich określonym.

Niezłożenie opinji w tym terminie zwalnia władze państwowe od obowiązku ich wysłuchania.

Art. 73.

Oznaczanie jakichkolwiek zakładów handlowych nazwami „skład apteczny", „skład materjałów aptecznych" i t. p. jest wzbronione.

Art. 74.

Do zapisywania recept uprawnieni są w granicach istniejących przepisów tylko lekarze, lekarze-dentyści, lekarze weterynarji i felczerzy.

Sposób, w jaki recepty mają być zapisywane, zostanie określony w drodze rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych.

Zapisywanie recept na środki, niedozwolone do obrotu w kraju, jest zreguły wzbronione. W razie nieuniknionej konieczności zapisania recepty na taki środek, zapisujący powinien uzyskać na to zezwolenie lekarza powiatowego. Zezwolenie to ma być dołączone do recepty.

XIII. PRZEPISY PRZEJŚCIOWE.

Art. 75.

Z uprawnień, przysługujących w myśl niniejszej ustawy aptekarzom, wraz z prawem używania tego tytułu, korzystają te osoby, które posiadają obywatelstwo polskie, a ponadto przed wejściem w życie niniejszych przepisów:

1) Posiadały dyplom magistra lub prowizora farmacji, uzyskany lub uznany na uniwersytecie dawnego państwa rosyjskiego przed dniem 27 listopada 1917 roku,

2) uzyskały tytuł aprabowanego aptekarza w dawnem państwie niemieckiem przed dniem 27 grudnia 1918 r., na obszarze zaś b. zaboru pruskiego — również i po tym terminie, a w przypadkach, kiedy to dotyczy osób, zamieszkałych na ziemiach górnośląskich województwa śląskiego, o ile wykonywały zawód aptekarski na obszarze plebiscytowym przynajmniej od 1 stycznia 1922 roku, do chwili zmiany suwerenności,

3) posiadały dyplom magistra farmacji, uzyskany lub uznany na uniwersytecie dawnego państwa austro-węgierskiego przed dniem 1 listopada 1918 roku, a o ile to dotyczy osób, pochodzących ze Śląska Cieszyńskiego, przed dniem 10 sierpnia 1920 roku, jeżeli odbyły zgodnie z przepisami austrjackiej ustawy z dn. 18 grudnia 1906 r. (Dz. P. Nr. 5 z roku 1907) praktykę, wymaganą do wykonywania zarządu apteką publiczną,

4) posiadały dyplom magistra farmacji, uzyskany lub uznany na uniwersytetach polskich przed wejściem w życie niniejszej ustawy, jeżeli odbyły praktykę zawodową, potrzebną do wykonywania zarządu apteki publicznej bądź w myśl poprzednio obowiązujących przepisów, bądź w myśl postanowień art. 61.

Osobom, które przed dniem 1 stycznia 1932 r. po ukończeniu specjalnych kursów przygotowawczych złożą przed powołaną przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego komisją egzamin na tytuł prowizora, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych nada tytuł „aptekarza" po stwierdzeniu, że osoby te odbyły trzyletnią praktykę w aptece publicznej po złożeniu egzaminu pomocnikowskiego, względnie że odbyły pięcioletnią praktykę w takiejże aptece po złożeniu egzaminu tyrocynalnego.

Osobom, posiadającym tytuł „prowizora farmacji" lub „aprobowanego aptekarza", uprawnionym do zarządu aptekami w myśl przepisów niniejszej ustawy, przysługuje prawo używania tytułu „magister farmacji".

Art. 76.

Z uprawnień asystentów aptekarskich pod względem pracy w aptekach korzystają obywatele Rzeczypospolitej Polskłej, którzy:

a) uzyskali tytuł „pomocnika aptekarskiego" na jednym z uniwersytetów rosyjskich przed dniem 27 listopada 1917 r.,

b) uzyskali tytuł „pomocnika aptekarskiego" na unwersytetach polskich,

c) uzyskali tytuł „pomocnika aptekarskiego" na skutek złożonych egzaminów w komisjach, bądź przy Ministerstwie Zdrowia Publicznego, bądź przy urzędach władz przejściowych,

d) złożyli przy gremjach aptekarskich w Małopolsce egzamin tyrocynalny,

e) uzyskali świadectwo ze złożonego przed Komisją Państwową w państwie niemieckiem przed dniem 27 grudnia 1918 r., lub też w b. dzielnicy pruskiej również i po tym terminie świadectwo ze wstępnego egzaminu farmaceutycznego,

f)) odbywając praktykę uczniowską w aptekach w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, nie później, niż w ciągu lat trzech, złożą egzaminy, w p. p. b) n) i e) przewidziane.

Powyższe osoby podlegają postanowieniom niniejszej ustawy narówni z asystentami aptekarskimi.

Art. 77.

Wszyscy właściciele aptek publicznych (realnych, koncesjonowanych, wiejskich), posiadający wymagane postanowieniami art. 45 kwalifikacje, powinni objąć zarząd swojemi aptekami nie później, niż w 6 miesięcy po wejściu niniejszej ustawy, o ileby w tym czasie zarządu tego nie sprawowali.

W razie, gdyby apteka była własnością więcej, niż jednej osoby, a tylko jeden ze współwłaścicieli posiadał wymagane postanowieniami art. 45 kwalifikacje, współwłaściciel ten powinien objąć zarząd apteki w terminie, wyżej w ustępie poprzednim określonym, a w razie, gdyby więcej współwłaścicieli posiadało te kwalifikacje, zarząd powinien objąć jeden z nich według wzajemnego porozumienia.

Od obowiązku objęcia zarządu apteką wolne będą tylko te z pośród wyżej (ust. 1 i 2) wymienionych osób, które na to uzyskają zezwolenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Art. 78.

Wszystkie apteki publiczne (realne, koncesjonowane, wiejskie), które w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy będą prowadzone przez dzierżawców, powinny być przez ich właścicieli po wygaśnięciu terminu umowy dzierżawnej, a w każdym razie nie później, niż w ciągu lat 5, objęte we własną administrację.

Prolongowanie umów dzierżawnych na apteki publiczne i zawieranie nowych takich umów po wejściu w życie niniejszej ustawy jest wzbronione, a w przypadku, gdyby taka umowa została zawarta, będzie ona z mocy samego prawa nieważna.

Postanowienia niniejszego artykułu nie mają zastosowania w przypadkach, kiedy osoby zainteresowane uzyskają wymagane art. 32 i 33 zezwolenie.

Art. 79.

Postanowienia art. 25 ust. 1, art. 26, art. 35 i 49 mają zastosowanie również do aptek publicznych, niekoncesjonowanych (realnych).

W przypadku, gdyby jedna osoba posiadała w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy więcej, niż jedną aptekę publiczną (tak realną jak koncesjonowaną), lub też była współwłaścicielem więcej, niż jednej takiej apteki, osba ta powinna zbyć jednemu aptekarzowi posiadaną wbrew postanowieniom poprzedniego ustępu apteke lub jej część nie później, niż w ciągu 4-ch lat od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy.

Apteki, prowadzone wbrew postanowieniom poprzedniego ustępu, zostaną z urzędu zamknięte bez żadnego za to odszkodowania, a postanowienia art 16 nie będą miały zastosowania.

Art. 80.

Wszystkie apteki publiczne (realne, koncesjonowane), które w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy będą własnością osób prawnych, bądź więcej, niż jednej osoby fizycznej, bądź wreszcie jednej osoby fizycznej, ale nieposiądającej tytułu aptekarza, powinny być nie dalej, niż w ciągu 15 lat od tego terminu, zbyte jednemu aptekarzowi.

Apteki, prowadzone wbrew postanowieniom poprzedniego ustępu, zostaną z urzędu zamknięte bez żadnego za to odszkodowania, a postanowienia art. 16 nie będą miały zastosowania.

Art. 81.

Wszyscy dotychczasowi właściciele aptek publicznych, z wyjątkiem znajdujących się na obszarze b. zaboru rosyjskiego aptek wiejskich i znajdujących się na obszarze b. zaboru pruskiego aptek publicznych, prowadzonych na podstawie osobistych dożywotnich koncesyj, udzielonych po dniu 30 czerwca 1894 r. bez względu na podstawę prawną do prowadzenia apteki (wpis hipoteczny, przywilej, koncesja i t. p.) oraz bez względu na to, czy właścicielem jest osoba fizyczna czy prawna, obowiązani są nie później, niż w ciągu 6 miesięcy od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy uzyskać od właściwej władzy koncesje przenośną na dalsze prowadzenie posiadanej apteki.

W przypadku istnienia sporu sądowego w przedmiocie tytułu własności na aptekę bieg powyższego (ust. 1) sześciomiesięcznego terminu rozpoczyna się od dnia zakończenia tego sporu.

Właściwa władza nie może odmówić udzielenia przewidzianej w ustępie 1 niniejszego artykułu koncesji przenośnej. Za koncesję tę nie będzie pobierana opłata koncesyjna.

W przypadku, kiedy apteka publiczna będzie stanowić własność więcej, niż jednej osoby, koncesja przenośna będzie wydana na imię wszystkich współwłaścicieli.

Z chwilą wydania koncesji przenośnej wszystkie uprzednio posiadane przez koncesjonarjusza prawa do prowadzenia apteki, oparte na innych tytułach prawnych, bez względu na ich rodzaj, wygasają. O ile taki tytuł prawny do prowadzenia apteki był związany z nieruchomością, ulegnie on skreśleniu w trybie, jaki ustali rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych.

Art. 82.

Wszyscy dotychczasowi właściciele istniejących na obszarze b. zaboru rosyjskiego aptek wiejskich obowiązani są nie później, niż w ciągu 10 lat od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, dostosować posiadane przez nich apteki do wymagań, stawianych przez tę ustawę aptekom publicznym.

Apteki wiejskie, których właściciele nie zastosują się do wyżej (ust. 1) wymienionych postanowień zostaną z urzędu zamknięte bez żadnego za to odszkodowania, a postanowienia art. 16 nie będą miały zastosowania.

Właścicielom aptek wiejskich po wykonaniu przez nich obowiązków, ustanowionych w ustępie 1 niniejszego artykułu, właściwa władza udzieli przewidzianą w ust. 1 art. 81 koncesję przenośną.

Art. 83.

Właściwa władza może zezwolić na sprzedaż apteki wiejskiej przed wykonaniem przez jej właściciela obowiązków, ustanowionych w ust. 1 art. 82, ale tylko jednemu aptekarzowi.

Art. 84.

Wszyscy dotychczasowi właściciele aptek homeopatyczynch obowiązani są nie później, niż w ciągu 15 lat od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, dostosować posiadane przez nich apteki do warunków, stawianych przez tę ustawę aptekom publicznym.

Apteki homeopatyczne, których właściciele nie zastosują się do wyżej (ust. 1) wymienionych postanowień, zostaną z urzędu zamknięte bez żadnego za to odszkodowania, a postanowienia artykułu 16 nie będą miały zastosowania.

Właścicielom aptek homeopatycznych po wykonaniu przez nich obowiązków, ustanowionych w ust. 1 niniejszego artykułu, właściwa władza udzieli przewidzianą w ust. 1 art. 81 koncesję przenośną.

Art. 85.

W przypadku, gdyby prowadzenie apteki publicznej na podstawie koncesji przenośnej, udzielonej wzamian za koncesję na aptekę homeopatyczną, zagrażało ze względu na jej stanowisko egzystencji innych, już istniejących aptek publicznych, właściwa władza powinna, udzielając koncesję przenośną, wyznaczyć w niej inne staowisko, jedak w tem samem osiedlu.

Art. 86.

Wszyscy dotychczasowi właściciele aptek zakładowych, prowadzonych na podstawie uprzednio obowiązujących ustaw, powinni nie później, niż w ciągu 6 miesięcy od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, uzyskać przewidziane w art. 54 zezwolenie na dalsze prowadzenie tych aptek i nie później, niż w ciągu dalszych 6 miesięcy, dostosować posiadane przez nich apteki do wymagań, stawianych przez tę ustawę aptekom zakładowym.

Właściwa władza nie może odmówić udzielenia wyżej przewidzianego (ust. 1) zezwolenia na dalsze prowadzenie aptek zakładowych, przewidzianych w p. c art. 53, oraz innych, które były prowadzone na podstawie zezwoleń, wydanych zgodnie z uprzednio obowiązującemi ustawami, o ile nie byłoby to sprzeczne z postanowieniami p. a i b art. 53.

Te zaś z aptek zakładowych, których dalsze prowadzenie byłoby sprzeczne z postanowieniami art. 53, bądź których właściciele nie zastosują się do postanowień, wyżej w ust. 1 przewidzianych, zostaną z urzędu zamknięte bez żadnego za to odszkodowania po upływie wyznaczonego przez właściwą władzę terminu likwidacyjnego. Termin ten nie może być dłuższy, niż 1 rok.

Art. 87.

Istniejące w chwili wejścia w życie niniejszej ustawy apteki domowe lekarzy i lekarzy weterynaryjnych mogą być prowadzone nadal na podstawie uprzednio uzyskanych zezwoleń zgodnie z uprzednio obowiązującemi w tej mierze przepisami. Zezwolenia te powinny być nie później, niż w ciągu 3-ch miesięcy od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy, okazane właściwym władzom celem regestracji.

Art. 88.

Przewidziane w ust. 1 art. 81 koncesje przenośne mogą być zbywane tak przez pierwszego, jak i przez dalszych właścicieli innym osobom, za uprzednio uzyskanem zezwoleniem właściwej władzy.

Nabywcami jednak mogą być tylko osoby, posiadające wymagane postanowieniami art. 20 kwalifikacje. Właściwa władza może odmówić udzielenia takiego zezwolenia tylko w przypadku, kiedy nabywca nie posiada tych kwalifikacyj, albo w przypadku, przewidzianym w art. 91.

Art. 89.

W razie śmierci koncesjonarjusza, prowadzącego aptekę publiczną na podstawie koncesji przenośnej (ust. 1 art. 81), spadkobiercy powinni zbyć odziedziczoną taką koncesję w terminie nie dłuższym, niż 5 lat od chwili śmierci spadkodawcy.

W przypadkach wyżej (w ust. 1) przewidzianych mają zastosowanie postanowienia ust. 2 art. 88.

Apteki, prowadzone wbrew postanowieniom ust. 1 niniejszego artykułu, zostaną z urzędu zamknięte bez żadnego za to odszkodowania, a postanowienia art. 16 nie będą miały zastosowania.

Art. 90.

Każdy nowonabywca koncesji przenośnej obowiązany jest uiścić przewidzianą w art. 22 opłatę koncesyjną.

Wszystkim nowonabywcom właściwa władza będzie udzielać nowe koncesje przenośne.

Art. 91.

Właściwa władza może poza przypadkami, przewidzianemi w art. 88 i 89, odmówić udzielenia zezwolenia na zbycie koncesji przenośnej w każdym przypadku, pod warunkiem jednak uiszczenia właścicielowi koncesji przenośnej przewidzianego w art. 92 odszkodowania za pozbawienie go tej koncesji, oraz pod warunkiem ogłoszenia przewidzianego w ust. 1 art. 18 konkursu.

W przypadkach, wyżej (ust. 1) wymienionych, na dalsze prowadzenie apteki zostanie udzielona koncesja, przewidziana w art. 13, z zastosowaniem postanowień art. 16.

Art. 92.

Przewidziane w art. 91 odszkodowanie powinno wynosić:

a) za koncesję przenośną, udzieloną właścicielom aptek realnych na obszarze b. zaboru austrjackiego i pruskiego, 75% rocznego obrotu danej apteki;

b) za pozostałe koncesje przenośne 50% takiegoż obrotu.

Jako obrót roczny rozumie się $1/3$ część obrotu apteki za ostatnie 3 lata kalendarzowe przed rokiem, w którym odszkodowanie ma być wypłacone. Wysokość pięcioletniego obrotu będzie ustalona zgodnie z danemi, które służyły za podstawę do wymiaru podatków.

Art. 93.

Przewidziane w art. 22 opłaty koncesyjne powinny być wpłacane na rachunek specjalnego „Fundu-

szu wykupu koncesyj aptekarskich" do instytucji kredytowej, którą wyznaczy Minister Skarbu.

Fundusz wykupu koncesyj aptekarskich jest przeznaczony na spłatę przewidzianych w art. 91 odszkodowań i pozostaje do dyspozycji Ministra Spraw Wewnętrznych.

Warunki dysponowania tym funduszem określi Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Przewidziane w art. 22 koncesyjne opłaty oraz ewentualne pozostałości z Funduszu wykupu koncesyj aptekarskich po spłaceniu odszkodowania za wszystkie w Państwie koncesje przenośne będą wpłacone na rzecz Skarbu Państwa.

Art. 94.

W przypadku, gdyby przewidziane w p. a art. 92 apteki realne były obciążone wierzytelnościami, przewidziane w tym punkcie odszkodowanie będzie przeznaczone przedewszystkiem na pokrycie tych wierzytelności. Gdyby zaś wierzytelności te stanowiły obowiązek uiszczenia perjodycznych wypłat na rzecz osób trzecich, wypłaty te powinny być przy uiszczaniu odszkodowania skapitalizowane, jako dziesięciokrotna kwota wypłat rocznych.

Art. 95.

Z chwilą wejścia w życie niniejszej ustawy Gremja Aptekarzy i Wydziały Kondycjonujących Magistrów we Lwowie i Krakowie zostają rozwiązane.

Minister Spraw Wewnętrznych wyznaczy Komisarza, który obejmie zarząd majątkiem Gremjum Aptekarzy i Wydziałów Kondycjonujących Magistrów we Lwowie i Krakowie i dokona likwidacji tego majątku, przekazując go na rzecz aptekarskich fachowych organizacyj zawodowych, wskazanych przez te Gremja i Wydziały.

Art. 96.

Wszystkie sprawy, dotyczące nadania koncesji na otworzenie nowej apteki, wszczęte przed wejściem w życie niniejszej ustawy, o ile ostateczna decyzja w nich nie została jeszcze wydana, powinny być rozstrzygnięte na podstawie tej ustwy.

XIV. POSTANOWIENIA KARNE.

Art. 97.

Osoby, winne przekroczenia niniejszych przepisów lub rozporządzeń, na ich podstawie wydanych, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w art. 98 — 102, ulegną w drodze administracynej karze grzywny do złotych stu.

W razie powtórzenia wymienionych wyżej (ust. 1) przekroczeń, winni ulegną w drodze administracyjnej karze aresztu na czas do dwóch tygodni lub grzywny do złotych dwustu.

Do orzekania o przekroczeniach, przewidzianych w niniejszym artykule, powołana jest właściwa władza.

Art. 98.

Winny:

1) sporządzenia w celu sprzedaży takich środków leczniczych, których sporządzenie dozwolone jest jedynie w aptekach;

2) detalicznej sprzedaży lub wydawania poza aptekami lub przechowywania w celu takiej sprzedaży środków leczniczych, których detaliczna sprzedaż lub wydawanie dozwolone jest tylko aptekom;

3) sporządzania, sprzedaży lub wydawania środków leczniczych, niedozwolonych do obrotu, jako też przechowywania lub sprowadzania z zagranicy takich środków w celu sprzedaży lub wydawania, —

będzie karany aresztem do jednego miesiąca lub grzywną do 1.000 zł., albo ulegnie obu tym karom łącznie, a w razie powtórzenia — karą aresztu do sześciu tygodni lub grzywną do 2.000 zł., albo ulegnie obu tym karom łącznie.

Jeśli czyn, wspomniany w części pierwszej, pociągnął za sobą lub wobec towarzyszących mu okoliczności mógł pociągnąć za sobą, o czem sprawca wiedział, skutki szczególnie szkodliwe dla życia i zdrowia ludzkiego, winny będzie karany więzieniem do roku.

Jeśli zaś czyn, wspomniany w części pierwszej, pociągnął za sobą śmierć człowieka, winny będzie karany więzieniem do dwóch lat.

Usiłowanie przestępstw, wymienionych w niniejszym artykule, jest karalne.

Jeżeli winny dopuszczenia się jednego z przestępstw, wymienionych w niniejszym artykule, prowadzi przemysł lub handel, sąd może nadto orzec pozbawienie go prawa prowadzenia tego przemysłu lub handlu na czas od roku jednego do lat pięciu lub na zawsze.

Środki lecznicze, nieprawnie przyrządzane, przechowywane, sprzedawane, wydawane lub sprowadzane, ulegają konfiskacie.

Art. 99.

Zarządca apteki, aptekarz lub asystent aptekarski, winny choćby z niedbalstwa:

1) wydania bez recepty środka leczniczego, którego wydanie dozwolone jest jedynie za receptą;

2) wydania środka leczniczego, przyrządzonego niezgodnie z receptą;

3) wydania z apteki jednego lekarstwa zamiast drugiego;

4) samowolnego zamknięcia apteki w godzinach, w których ona powinna być czynna;

5) pobrania za sprzedane z apteki środki należności ponad obowiązującą taksę lub z przekroczeniem dozwolonego zarobku, —

będzie karany aresztem do jednego miesiąca lub grzywną do 1.000 złotych, albo ulegnie obu tym karom łącznie, a w razie powtórzenia — karą aresztu do 6 tygodni lub grzywną do 2.000 złotych, albo ulegnie obu tym karom łącznie.

Jeżeli zajdą okoliczności, przewidziane w części drugiej lub trzeciej art. 98, winny ulegnie karze, tamże przewidzianej.

Nadto sąd może obok kary orzec pozbawienie prawa wykonywania zawodu aptekarskiego na czas od roku jednego do lat pięciu lub na zawsze.

Art. 100.

Zarządca apteki, aptekarz lub asystent aptekarski, winny niezachowania obowiązujących przepisów, normujących wyrób, przechowywanie, sprzedaż lub wydawanie z aptek środków trujących lub działających gwałtownie, oraz leków, zawierających

takie środki, będzie karany aresztem do czterech tygodni lub grzywną do 1.000 złotych.

W razie powtórzenia przestępstwa, przewidzianego w niniejszym artykule, może sąd obok kary orzec pozbawienie prawa wykonywania zawodu aptekarskiego na czas od miesięcy dwóch do jednego roku.

Jeżeli zajdą okoliczności, przewidziane w części drugiej lub trzeciej art. 98, winny ulegnie karze, tamże przewidzianej. Nadto sąd może obok kary orzec pozbawienie prawa wykonywania zawodu aptekarskiego na czas od roku jednego do lat pięciu lub na zawsze.

Art. 101.

Osoba, nie mająca prawem wymaganych warunków, winna pełnienia obowiązków aptekarza lub asystenta aptekarskiego, oraz zarządzający apteką, winny dopuszczenia takiej osoby do pełnienia tych obowiązków,

będzie karany grzywną do 1.000 złotych albo aresztem do czterech tygodni.

Jeśli zajdą okoliczności, przewidziane w części drugiej lub trzeciej art. 98, winny ulegnie karze, tamże przewidzianej. Nadto sąd może obok kary orzec pozbawienie prawa wykonywania zawodu aptekarskiego na czas od roku jednego do lat pięciu lub na zawsze.

Art. 102.

Przepisy art. 97 — 101 nie wykluczają ukarania według surowszych postanowień innych ustaw, a w tej liczbie ustawy o substancjach i przetworach odurzających z dnia 22 czerwca 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 72, poz. 559).

Winni przekroczenia przepisów art. 8 niniejszej ustawy będą karani na podstawie ogólnych kodeksów karnych.

Art. 103.

Do orzekania o przestępstwach, przewidzianych w art. 98 — 101 niniejszej ustawy, powołane są sądy.

Na obszarze, na którym obowiązuje austrjacka ustawa karna z 1850 roku, czyny, zagrożone grzywną lub aresztem, są przekroczeniami, inne — występkami.

Na wspomnianym obszarze zamiast więzienia orzeka się areszt ścisły.

Art. 104.

Wykonanie niniejszej ustawy poleca się Ministrowi Spraw Wewnętrznych, a w przypadkach, przewidzianych w poszczególnych artykułach, Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z wymienionymi w tych artykułach Ministrami, wykonanie zaś artykułów 97 — 103 Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Art. 105.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie na całym obszarze Państwa, z wyjątkiem górnośląskiej części województwa śląskiego, w trzy miesiące po ogłoszeniu.

Równocześnie tracą moc obowiązującą wszystkie przepisy w przedmiocie, unormowanym niniejszą ustawą, a w szczególności:

1) art. 12 do 15, 103, 110, 352 — 397 rosyjskiej ustawy lekarskiej wyd. 1905 r. (Zbiór praw T. XIII),

2) ustawa z dnia 12 lutego 1912 r. o częściowych zmianach w trybie zakładania aptek (Zb. Ust. z 1912 r. Nr. 33, poz. 267),

3) ustawa dla farmaceutów i aptek, zatwierdzona przez Radę Administracyjną b. Królestwa Polskiego z dnia 21 października 1844 r. (Dz. Pr. z roku 1844, t. 35),

4) ustawa z dnia 18 grudnia 1906 r., dotycząca unormowania ustroju aptekarstwa (austrjacki Dziennik Ustaw Państwa Nr. 5 z dnia 10 stycznia 1907 r.),

5) nadworny dekret z 9 grudnia 1824 r.,

6) dekret Kancelarji Nadwornej z dnia 19 października 1842 r.,

7) niemieckie rozporządzenie królewskie z dnia 11 października 1801 r. o aptekach,

8) niemieckie rozporządzenie królewskie z dnia 24 października 1811 r. o zakładaniu nowych aptek (Pr. Dz. Ust. z 1811 roku str. 356),

9) niemieckie rozporządzenie królewskie z dnia 2 lutego 1901 r. o aptekarskiem przedstawicielstwie zawodowem (Pr. Dz. U. z r. 1901, str. 49),

10) par. 54 i 64 powszechnej pruskiej ustawy przemysłowej z dnia 17 stycznia 1845 r. (Pr. Dz. Ust. str. 41),

11) węgierska ustawa sanitarna z 1876 r., o ile to dotyczy aptek i zatrudnionego w aptekach fachowego personelu,

12) art. 197 — 200 rosyjskiego kodeksu karnego z 1903 r. Natomiast art. 201 — 203 i 310 tego kodeksu, par. par. 345, 365 — 369 austrjackiej ustawy karnej z 1852 r. i par. 367 p. 5 niemieckiego kodeksu karnego z r. 1871 obowiązują nadal, o ile nie obejmują stanów karalnych, przewidzianych w niniejszej ustawie,

13) wszystkie przepisy, sprzeczne z postanowieniami niniejszej ustawy.

Aktualja zawodowe.

W ostatnich paru numerach „Wiadomości Farmaceutycznych" daje się zauważyć b. mocne podniecenie i podenerwowanie z powodu ostatniej instrukcji Min. Spraw Wewnętrznych o nadawaniu koncesji na apteki. Zdenerwowanie dochodzi do punktu kulminacyjnego w artykule pod tytułem „Niepokojące sprzeczności w polityce zawodowej", zamieszczonym w Nr. 28 Wiad. Farm., z którego dowiadujemy się, że „Trzeba było **przypadku** zmiany na stanowisku naczelnika Wydz. Farm. przy Dep. Służby Zdrowia, by cały nasz system pracy i współpracy runął, byśmy znaleźli się tam, gdzie przed dwunastu laty stawialiśmy pierwsze kroki w tworzeniu prawdziwie polskiej farmacji", dalej czytamy: „Tymczasem zapowiada nam się szereg dalszych zmian w ustawie aptekarskiej na niekorzyść zawodu i t. d.".

Pozwolę sobie zadać pytanie, czy nie jest to zbyt śmiałe powiedzenie? Zgadzam się z zasadniczą tezą P. P. T. F., że wszelkie zarządzenia Dep. Służby Zdrowia, dotyczące zawodu aptekarskiego winny być wydawane po wysłuchaniu opinji organizacji zawodowych, t. j. Z. Z. F. P. i P. P. T. F. jako reprezentujących w danym momencie całość zawodu do czasu powołania Izb Aptekarskich, nie mogę natomiast zgodzić się z wywodami o rujnowaniu zawodu etc z powodu zmniejszenia normy ludności. Pewnym

straszakiem i do pewnego stopnia formalnym argumentem przeciwko nowej instrukcji jest § 4, zaczerpnięty ze starych rosyjskich przepisów, zezwalających na nadanie koncesji „wyjątkowo wybitnym zawodowcom". O tych „wybitnych jednostkach" zapewne możnaby dużo pisać... lecz niestety, wybitni i mniej wybitni zawodowcy otrzymywali koncesje i na zasadzie starej instrukcji po to, żeby je w krótkim czasie spieniężyć.

Miałbym mniej zastrzeżeń co do tego punktu, gdyby o wyjątkowej wybitności orzekały organizacje zawodowe, względnie w przyszłości Izby Aptekarskie. Mniemam jednak, że władze państwowe w imię autorytetu Rzeczypospolitej, którą reprezentują, nie zechcą szeroko korzystać z przepisów tego paragrafu i będą go stosować naprawdę w wyjątkowych wypadkach dla „wyjątkowo wybitnych jednostek", bo w przeciwnym razie nasze wysokie władze państwowe naraziłyby się na zarzut, że nie umieją odróżnić rzeczy ważnych od przeciętnych.

Muszę jednak stwierdzić, że nie zaobserwowałem niszczycielskich tendencji w stosunku do zawodu ze strony obecnego naczelnika Wydziału Farmaceutycznego Dep. Służby Zdrowia.

To, co było dotychczas, ja śmiało mogę nazwać sielanką wzajemnych stosunków Wydz. Farmac. Dep. Służby Zdrowia i P. P. T. F. W ciągu ub. dziesięciu lat nie widzieliśmy śmiałej i twórczej pracy w Wydz. Farm. Dep. Służby Zdrowia. Letarg-drzemka dawnego kursu doprowadziłby zawód do ruiny. Jeżeli obecnie zawód cierpi z powodu składów aptecznych, to winę za to ponoszą całkowicie ludzie przeszłości, jeżeli apteki są zalane w niektórych dzielnicach Państwa siłami niefachowemi, to należy zapisać to tylko na konto niezaradności Dep. Służby Zdrowia, zbytniej tolerancji inspektorów farmaceutycznych oraz niewysokiemu poziomowi etyki zawodowej właścicieli aptek. Były okresy w ciągu dziesięcioletniego istnienia Państwa, że można było wszystko przeprowadzić po myśli zawodu, lecz podówczas oddawano się słodkiej drzemce, a działalność zawodowa wyrażała się w walce z pracownikami i podliczaniu wieczorem kasy aptecznej. Jeżeli mamy szerokie ambicje i pretensje, to przedewszystkiem winniśmy je uzasadnić swą pracą społeczną. Dotychczas mało zrobiono w kierunku pozyskania sympatji społeczeństwa dla zawodu. Jesteśmy izolowani i nie widzę nawet śmiałego gestu ze strony „możnych" tego zawodu w kierunku zorganizowania przedewszystkiem opinji samych zawodowców. Doprawdy, że nie jesteśmy jeszcze zupełnie dojrzałym zawodem, a „typowem społeczeństwem farmaceutycznem" (wyrażenie często używane przez najstarszych i najmłodszych zawodowców) z różnorodnemi ugrupowaniami.

W tych oto warunkach został wstawiony nowy wentylator elektryczny w Wydziale Farmaceutycznym Dep. Służby Zdrowia, który zaczął usuwać ciężkie powietrze z ub. dziesięciolecia.

P. P. T. F. wytacza wielką bertę przeciwko obniżaniu normy ludności przy nadawaniu koncesji i być może większym kamieniem obrazy jest zmniejszenie normy niż § 4 instrukcji. Ponadto z Nr. 26 Wiad. Farm. dowiadujemy się, że w trosce o przyszłość zawodu przedstawiciele P. P. T. F. obawiają się skreślenia § 19 projektu ustawy, który przewiduje dynastje aptekarskie. Dziwna troska o dobro zawodu! To, co każdy światły człowiek nazwałby hańbą nowoczesnego ustawodawstwa — nazywa się niszczeniem zawodu! Pytam? Gdzież jest poczucie równości obywatelskiej i koleżeńskiej?

A teraz postaram się omówić aktualne zagadnienia zawodowe ostatnich dni, a dotyczące przedewszystkiem rozporządzenia o sposobie udzielania koncesji, które zostało ogłoszone w Nr. 13 Kroniki z dnia 15.VII i ostatecznego projektu ustawy aptekarskiej, który Związek otrzymał w pierwszej połowie lipca.

Jeżeli poddamy analizie ostatnią instrukcję Min. Spraw Wewn. o sposobie nadawania koncesji z punktu widzenia pracowniczego, to musimy stwierdzić, że jest pewien postęp w kierunku udostępnienia aptek publiczności przez zmniejszenie normy ludności, co może dodatkowo wpłynąć na łatwiejsze usamodzielnienie się wielu kolegów pracowników. Uważam za zupełnie niesłuszne przy nadawaniu nowych koncesji branie pod uwagę aptek Kas Chorych. Życie dowiodło, że powstawanie aptek kasowych nie spowodowało zamykania aptek prywatnych. Najlepszym dowodem może być Warszawa i Łódź. Oba wymienione miasta są ośrodkami wybitnie przemysłowemi i nie zważając na apteki Kas Chorych, które w przybliżeniu zaopatrują około 40% ludności, nie tylko nie zamknięto w Warszawie i Łodzi ani jednej apteki, lecz odwrotnie otworzono nowe. Z tego można wyciągnąć wniosek, że apteki Kas Chorych nie zrujnowały aptek prywatnych, i dlatego należy dążyć do zmiany § 2 instrukcji, żeby apteki Kas Chorych były zupełnie nie brane pod uwagę przy nadawaniu nowych koncesji. Pogląd swój na § 4 wypowiedziałem już na początku niniejszego artykułu i uważam, że on nie jest straszny dla zawodu, o ile nie będzie nadużywany i będzie wykonywany w porozumieniu z organizacjami zawodowemi. Według mego zdania, musimy stać na stanowisku, że o ile organizacje zawodowe osoby wybitne i zasłużone dla zawodu wyróżniają z pośród zwykłych członków przez nadawanie im godności członków honorowych, to musimy się zgodzić z tem, że o ile naprawdę wybitnej jednostce, chociażby ta nie miała jeszcze 50 lat praktyki zawodowej, zostanie udzielona koncesja poza konkursem, lecz jednocześnie za zgodą organizacji zawodowych, to będzie to tylko z pożytkiem dla zawodu.

Niesłusznem natomiast jest wyraźne pominięcie w nowej instrukcji współpracowników naukowo-zawodowych pism farmaceutycznych i należy dążyć, żeby instrukcja była w tym kierunku uzupełniona. Mniemam, że pozostałe paragrafy instrukcji nie wywołają większych zastrzeżeń ze strony osób zainteresowanych.

Przechodząc teraz do pobieżnego omówienia ostatniego projektu ustawy aptekarskiej, muszę stwierdzić, że nie znajduję w nim zasadniczych zmian, oprócz zmniejszenia normy ludności. Pozatem utrzymano zasadniczą linję dawnego projektu ustawy.

Projekt nowej ustawy jest krzywdzącym dla kolegów pracowników i dla młodszych i najmłodszych kolegów ze względu na wysoką normę ludności w większych miastach i na utrzymanie w najnowszym projekcie systemu rodowo-dynastycznego, według którego farmaceuci o ile są dziećmi właścicieli aptek, będą otrzymywać koncesję na już istniejące apteki bez konkursu. Z powyższego widać,

że projektodawca nie troszczył się o ujednostajnienie systemu koncesyjnego w Polsce. Projekt nowej ustawy sankcjonuje istnienie nadal kilkunastu setek koncesji sprzedajnych obok nielicznych koncesji osobistych i wprowadza nowość do nowoczesnego ustawodawstwa, a mianowicie bezkonkurencyjne wieczne „rodowe koncesje". Nowy więc projekt ustawy aptekarskiej nie tylko, że nie wyjaśni sytuacji, lecz jeszcze bardziej zagmatwa, ponieważ nie tylko pozostawia status quo, lecz naodwrót wzmacnia go przez § 19, wprowadzając dynastje czyli koncesje rodowe.

Mniemam, że w sprawie normy ludności i systemu koncesji w przyszłej ustawie aptekarskiej powinni być wysłuchani przedewszystkiem pracownicy, jako reprezentujący największą liczbę zawodowców i dlatego jeszcze, że przyszła ustawa będzie w pierwszym rzędzie ich dotyczyć.

Z pośród żyjących zawodowców w najlepszej sytuacji według projektu ustawy są obecni posiadacze koncesji, ponieważ ustawa nie odbiera im praw sprzedaży, nowi zaś koncesjonarjusze tych przywilejów mieć nie będą. W imię więc równości obywateli przed prawem należy się domagać zmiany projektu ustawy w sensie ustalenia jednego typu koncesji, zmniejszenia normy ludności i skasowania przywilejów dynastycznych, żeby nie było podziału zawodowców na „bene nati - o błękitnej krwi" i potomków plebsu. *Cz. Nałęcz.*

Głosy Czytelników.

DWIE UCHWAŁY.

XV Zjazd delegatów Z.Z.F.P. w Wilnie powziął, między innemi, uchwały w dwuch bardzo ważnych sprawach zawodowych, a mianowicie:

1) O skasowaniu egzaminów pomocnikowskich i praktyki przed studjami.

2) O przyjmowaniu pomocników aptekarskich z maturami na studja uniwersyteckie poza konkursem.

Nie będziemy się dziś pierwszą z tych kwestyj zajmowali. Stała się już ona poprostu nudną. Jest rzeczą nader smutną, że dziś w 10 przeszło lat po wprowadzeniu wyższych studjów farmaceutycznych o sprawie tej mówić jeszcze trzeba. Myślące kategorjami prawnemi serce uraduje się może na wiadomość, że nareszcie się dowiedziano o równorzędności funkcyj kanclerza i prezesa ministrów, ale dla nas prostaczków będzie to słabą pociechą, że przybędzie tymczasem jeszcze sporo nowych „aspirantów do zawodu".

Przejdźmy do uchwały drugiej. Ewentualne ukazanie się tak upragnionego przez nas rozporządzenia nie rozwiązuje już dziś całkowicie tej kwestji nadmiaru sił. Tempo przypływu uczniów, a tem samem i pomocników z maturami w ostatnich 2 latach było tak zabójczo szybkie, że ci, którzy jeszcze 2—3 lata temu z ołówkiem w ręku wyliczali, ile to z a b r a k n i e za tyle a tyle lat fachowców, dziś już ci nawet na łamach swego pisma przelewają krokodylowe łzy nad n a d m i a r e m sił w zawodzie i pytają melancholijnie „co będzie?". Również kol. Nałęcz w swoim referacie sprawozdawczym na Zjeździe postawił pytanie, co zrobimy za 4 lata z 800 nowymi magistrami.

A więc cośkolwiek trzeba uczynić. Trzeba sobie uświadomić, że dawniej wraz z przypływem pomocników nowych był i odpływ w ilości od 50—75% na studja prowizorskie. Dziś odpływu tego niema — wytworzył się zator. W interesie zawodu musimy zator ten poczęści przynajmniej usunąć. Tą właśnie myślą kierowali się inicjatorzy wniosku, aby uniwersytety przyjmowały pomocników z maturami poza konkursem.

Znamy dobrze, rozumiemy i całkowicie w zasadzie popieramy stanowisko Wydziałów Farm., które uważają, że uczeń wprost ze szkolnej ławy jest lepszym materjałem na studenta, niż pomocnik z praktyką. Uchwała nasza nie rości sobie najmniejszych pretensyj do wtrącania się w kompetencje uczelni wyższych i nikomu nie doradza dostania się na uniwersytet via praktyka w aptece, jak to w swoim czasie było z uchwałą Warsz. Tow. Farm. Przeciwnie, jesteśmy za natychmiastowem zniesieniem praktyki, a dopiero potem wysuwamy kwestję drugą, przed którą stawia nas realnie życie, łamiące nieraz najsilniejsze zasady.

Dlatego, chociaż w zasadzie całkowicie popieramy słuszne stanowisko uniwersytetów przy przyjmowaniu na farmację, to jednakże ze względu na wyjątkową sytuację, jaka się wytworzyła, zwracamy się do Władz Uniw. z apelem, aby na kilkuletni okres przejściowy uczyniono wyłom w tej zasadzie. Bo musimy zaznaczyć — sine ira et studio — że i uniwersytety nie są tu zupełnie bez winy. Gdyby bowiem Władze Uniw. w swoim czasie rzuciły swe ważkie a stanowcze słowo w sprawie uczniowskiej, nie bylibyśmy dzisiaj w takiej sytuacji. Uniwersytety jednak „ex cathedra" nie widziały życia.

Jeżeli zatem Ci, którzy ofiarną pracą całego swego życia budowali gmach Nowej Farmacji, chcą widzieć swe dzieło mocne i trwałe, to niechaj zechcą baczniej do głosu obu tych uchwał naszych ucha przyłożyć. Może bowiem nadejść i to niezadługo chwila, kiedy to samo społeczeństwo, które wedle słów czcigodnego p. Prof. Hrynakowskiego „odruchowo uzupełniało najżywotniejsze braki, dotyczące organiz. potrzeb, związanych z utrzymaniem zdrowotności", to samo społeczeństwo, wiedzione zdrowym instynktem, zacznie wycofywać najlepsze siły z dziedziny farmacji i przerzuci je gdzieindziej. Już teraz rozczarowanie śród młodzieży, kończącej studja farm., nie jest zjawiskiem rzadkiem...

Wreszcie zwracamy się do organizacji właścicieli aptek O ile nie możemy wymagać od przeciętnego aptekarza, aby patrzał dalej, niż tego wymaga jego chwilowy interes, o tyle mamy prawo wymagać tego od sfer kierowniczych zawodu. Może jeszcze ten lub ów aptekarz się pocieszać słowami: „tak prędko praktyki nie zniosą, to musi przejść przez Sejm (!)", ale przecież przywódcy ruchu aptekarskiego mogą chyba patrzeć o dziesięć przynajmniej lat wdal. We własnym interesie aptekarzy leży poparcie naszych wysiłków w kierunku usuwania sztucznie wytworzonego nadmiaru sił. Stawiamy bowiem kwestję otwarcie: nadmiar uczniów i pomocników — to nadmiar magistrów bez pracy, a nadmiar magistrów bez pracy — to siła ekspansywna, która prędzej, czy później, musi złamać ramy tak wzniosłemi argumentami przez aptekarzy bronionego systemu koncesyjnego. A zatem ostrzegamy: prężność pary jest zbyt wysoka, — uchylmy klapy bezpieczeństwa, w przeciwnym razie pęknie kocioł, choćby był zbudowany z mocnego materjału „najwieczniejszych" ustaw. Sprawa otwarta, Panowie! Balast frazeologiczny zostawmy na toasty bankietowe. B. M.

Wiadomości bieżące.

WARUNKI PRZYJĘCIA NA ODDZ. FARMACEUT. UNIW. POZNAŃSKIEGO. Celem przyjęcia na O. F. należy złożyć podanie w czasie od 10 do 30 września do Kancelarji Oddz. Farmac. U. P., ul. Grunwaldzka 14, z niżej wymienionymi załącznikami:

1) oryginał metryki,
2) świadectwo dojrzałości (oryginał),
3) świadectwo nienagannego prowadzenia się w razie jeżeli zgłaszający się złożył maturę w latach ubiegłych,
4) własnoręcznie napisane curriculum vitae (według wzoru O. F.),
5) 2 fotografje 4 × 6 (dla Sekretarjatu Generalnego oprócz tych dwóch są 2 fot. konieczne),

6) świadectwo wojskowe, o ile zgłaszający się jest w wieku poborowym.

Liczba miejsc dla nowowstępujących na Oddziale Farmaceutycznym U. P. na rok akademicki 1931/32 wynosi 150. W razie zgłoszenia się ponad 150 kandydatów, odbędzie się egzamin konkursowy z fizyki lub matematyki (do wyboru kandydata).

W Kancelarji Oddz. Farmaceutycznego są do nabycia broszury, zawierające szczegółowy plan studjum wraz z programem nauczania.

Curriculum vitae zawierać winno następujące wiadomości o kandydacie:

1) Nazwisko i imię — narodowość — wyznanie.
2) Miejsce i data urodzenia.
3) Imiona rodziców — panieńskie nazwisko matki — ich zatrudnienie — miejsce zamieszkania — stan majątkowy.
4) Szkoły niższe — gdzie i kiedy ukończone.
5) Szkoły średnie — dokładne dane, miejscowość, nazwa, typ szkoły, w których latach odbywane nauki — data ukończenia, zdanie egzaminu dojrzałości, Nr. świadectwa.
6) Ważniejsze wydarzenia z życia kandydata, szczególnie odbyte praktyki zawodowe, rozpoczęte, a nie ukończone studja na innych uniwersytetach (wydziałach), dokładne daty i inne dane.
7) Stan zdrowia kandydata — czy w Poznaniu ma zapewnione utrzymanie — rodzinę, krewnych.
8) Szczególne zamiłowanie i uzdolnienie naukowe.
9) Co skłania kandydata do zapisania się na Oddz. Farmaceutyczny.

Curriculum vitae musi być napisane własnoręcznie przez kandydata, zaopatrzone na końcu jego wyraźnym podpisem — adresem — datą.

Curriculum vitae nie powinno być zredagowane jako odpowiedź na poszczególne zapytania kwestjonarjusza, lecz w formie ciągłego opowiadania.

OSTRZEŻENIE. Do aptek st. m. Warszawy zgłaszają się osobnicy ze sfałszowanemi receptami na heroinę D-ra Karola Rosałowskiego, ul. Stalowa 28, i D-ra Aleksandra Przedborskiego, ul. Syrokomli 2, na co zwracamy uwagę Sz. Kolegów.

ZARZĄD ODDZ. KRAKOWSKIEGO Z. Z. F. P., z powodu likwidacji akcji znaczkowej na budowę domu farmaceutów i urządzenie pracowni farmaceutycznej U. J., uprasza wszystkich W. P. Aptekarzy o możliwie szybki zwrot pobranych znaczków, względnie kwot za sprzedane znaczki.

ODDZIAŁ CHEŁMSKI Z. Z. F. P. podaje do ogólnej wiadomości Kolegów, że z aptek prywatnych Zamościa siły niefachowe zostały usunięte, a na ich miejsce przyjęto farmaceutów.

RUCH SŁUŻBOWY w Państwowej Służbie Zdrowia za m. maj r. b.

Zwolnieni: *Jędrzejowska Aniela*, prow. technik laboratoryjny w IX st. sł. w Państwowym Zakładzie Higjeny w Warszawie, zgodnie z postanowieniem art. 60 ustawy o państwowej służbie cywilnej z dniem 31 maja 1931 r. dekretem z dnia 27 maja 1931 r.

Mianowani: *Śliwiński Władysław* do odwołania inspektorem farmaceutycznym w VII st. sł. w Urzędzie Wojewódzkim Poznańskim dekretem z dnia 7 maja 1931 r.

ZMIANY WŁASNOŚCI:

Apteka p. St. Langera w Cekowie przeszła na własność p. Henryka Szwarca.

Apteka p. St. Włodka w Grodzisku przeszła na własność p. W. Mazurkiewicza.

Apteka p. Rogali w Murowanej Goślinie przeszła na własność p. Antoniego Wojtowskiego.

Z ŻAŁOBNEJ KARTY.

W dniu 23 lipca r. b. zmarł ś. p. *Mag. farm. Karol Łuczko*, właściciel apteki w Krakowie-Podgórzu, honorowy i rzeczywisty Prezes Gremjum Aptekarzy Małopolski Zachodniej, Prezes Okręgu Polskiego Powszechnego Towarzystwa Farmaceutycznego w Krakowie, Wiceprezes Tow. Miłośników Historji Medycyny, b. wieloletni radny miejski w Podgórzu, b. członek Rady miejskiej w Krakowie, b. Dyrektor miejskiej Kasy Oszczędności w Podgórzu i wielu innych. Pogrzeb wielce zasłużonego obywatela kraju i członka zawodu odbył się przy licznym udziale krewnych, przyjaciół, kolegów i znajomych w dn. 25.VII r. b.

OD WYDAWNICTWA.

Dokończenie „Słownika preparatów biologicznych" zamieścimy w Nr. następnym.

Ze Świata

ŚWIATOWE ZAPOTRZEBOWANIE JODU wynosi obecnie 1 i pół miljona kg rocznie w przeciwieństwie do 600.000 kg w r. 1913. Z ilości tej dostarczyło w ubiegłym roku Chile — 1.380.000 kg tak, że produkcja pozostałych krajów jest minimalna i nie może wpływać na kształtowanie się ceny jodu. (Pharm. Zentrh. 1931, str. 454).

NIEMCY. Dla zapobieżenia nadmiernemu przypływowi sił do zawodu farmaceutycznego wydało ostatnio Ministerstwo spraw wewnętrznych w Badenji rozporządzenie, na podstawie którego jedynie w wyjątkowych wypadkach Ministerstwo zezwalać będzie na zatrudnianie dwu uczniów aptekarskich w poszczególnych aptekach. Aptekarze niestosujący się do powyższego rozporządzenia, a więc przyjmujący bez zezwolenia Ministerstwa drugiego ucznia, pociągani będą do odpowiedzialności karnej i dyscyplinarnej, przyczem czas praktyki drugiego ucznia nie będzie zaliczony do ustawowego czasokresu jego służby. Ponadto aptekarze winni baczyć, aby już w chwili wstąpienia do apteki uczeń posiadał konieczne wiadomości z łaciny.

Koledzy, członkowie Oddziału Warszawskiego Z. Z. F. P., ubiegający się o uzyskanie mieszkania w nowowybudowanym gmachu Z. U. P. U., zechcą we własnym interesie powiadomić o tem Zarząd Oddziału, najpóźniej do dn. 3 sierpnia włącznie.

Redakcja i Administracja „Kron. Farmac." czynne od godz. 11 do 3 codziennie, oprócz niedziel i świąt.
Warszawa, Marszałkowska 138 m. 8. Telefon 323-18. Konto czekowe P.K.O. 8491.

OGŁOSZENIA: I str. okł.: ½ — **120 zł.**, ¼ — **75 zł.**, ⅛ — **45 zł.** IV str. okł. oraz w tekście: 1/1 — **200 zł.**, ½ — **120 zł.**, ¼ — **65 zł.**, ⅛ — **40 zł.** Przed tekstem: 1/1 — **180 zł.** ½ — **100 zł.**, ¼ — **60 zł.**, ⅛ — **35 zł.** Za tekstem: 1/1 — **150 zł.**, ½ — **80 zł.**, ¼ — **45 zł.**, ⅛ — **25 zł.** Drobne ogłoszenia — słowo **20 gr.**

Redaktor odpowiedzialny: **Kazimierz Dąbrowski.** Wydawca: **Zw. Zawod. Farmac. Prac. w Rzeczypospolitej Polskiej.**

Zakł. Druk. F. Wyszyński i S-ka, Warszawa, Warecka 15.